

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Eugeniusz Marian
Nazwisko: Sabarański
Miejsce urodzenia: Strachosław
Data urodzenia: 09-11-1927
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Karol
Imię matki: Józefa
Znany/a też jako: Sobierański

Sobarański

Soborański

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Sprawa Obiektowa prowadzona w latach 1945-1956 przez PUBP/PUdsBP w Chełmie, dotycząca oddziałów Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ) pod dowództwem Eugeniusza Walewskiego vel Waławskiego "Zemsty" i Stefana Brzuska vel Brzuska "Boruty", działających na terenie powiatu chełmskiego. Eugeniusz Sabarański (w dokumentach: "Sobarański" i "Sobierański") występuje w aktach jako "członek nielegalnej organizacji NSZ" na placówce w Strachosławiu, gm. Krzywiczki, powiat Chełm, posługujący się pseudonimem "Śmiga".	IPN Lu 08/44 (O/46).	

Akta śledztwa prowadzonego w latach 1945-1946 przez Wydział Śledczy WUBP Lublin w sprawie grupy osób, w tym Eugeniusza Sabarańskiego (w dokumentach jako: "Sobarański" i "Sobierański"), podejrzanych o przynależność do "nielegalnej organizacji NSZ" (w zapisach kartotecznych dotyczących tego śledztwa wpisano, że E. Sabarański należał do AK). W związku ze swoją przynależnością do zbrojnego podziemia niepodległościowego Eugeniusz Sabarański został zatrzymany przez WUBP Lublin 09.10.1945. W dniu 08.08.1946 zamknięto śledztwo i sporządzono akt oskarżenia, w którym zarzucano E. Sabarańskiemu, że "od kwietnia 1945 do dnia 13 października 1945 we wsi Strachosław, pow. Chełm, brał czynny udział w tajnej organizacji Narodowe Siły Zbrojne, mającej na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, przebywając na placówce w Strachosławiu, pod. ps. Śmiga, tj. o przestępstwo z art. 1 Dekretu o Ochronie Państwa, a także o to, że w dniu 7 października 1945 we wsi Strachosław, gm. Krzywiczki, pow. Chełm brał udział w gwałtownym zamachu na 2 żołnierzy WP, którzy zostali rozbrojeni, w lipcu 1945 r. we wsi Pokrówek, pow. Chełm, razem z innymi członkami NSZ, dopuścił się gwałtownego zamachu na 30 milicjantów, rozbijając ich i zabierając im broń, dnia 7 października 1945, razem z innymi członkami NSZ, dopuścił się gwałtownego zamachu, rozbijając 3 żołnierzy WP, zabierając im 3 karabiny i 3 płaszcze, tj. o przestępstwo z art. 3 Dekretu oraz o to, że nielegalnie przechowywał broń i amunicję, tj. o czyn z art. 4 Dekretu". Materiały śledztwa złożono w archiwum Wydziału "C" KW MO Lublin pod sygn. 3736/III.

IPN Lu 06/463 (3736/III).

Akta w sprawie karnej przeciwko grupie osób należących do Narodowych Sił Zbrojnych. Eugeniusza Sabarańskiego (w dokumentach występuje również jako "Sobierański", "Sobarański") oskarżano o to, że "od kwietnia do 13 października 1945 we wsi Strachosław brał czynny udział w tajnej organizacji pn. Narodowe Siły Zbrojne, mającej na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, przebywając na placówce w Strachosławiu, pod pseudonimem >Śmiga<", a także o to, że "dopuścił się 3 zamachów na milicjantów i żołnierzy WP" oraz o nielegalne posiadanie broni i amunicji. Wyrokiem z dnia 03.04.1947 Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie uznał go winnym części zarzucanych czynów (uniewinnił go od zarzutu wzięcia udziału w 2 zamachach), za każdy z nich skazując E. Sabarańskiego na karę 5 lat więzienia, jednocześnie jednak zastosował wobec niego ustawę o amnestii, darowując karę w całości. Dn. 19.06.1997 Sąd Wojewódzki w Lublinie unieważnił wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 03.04.1947 uznając, że "Eugeniusz Sabarański został skazany za czyny bezpośrednio związane z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w organizacji Armia Krajowa walczącej z ówczesną władzą".

IPN Lu 16/480 (Sr 797/46).

Zapis w "Księdze głównej więźniów śledczych" Więzienia na Zamku w Lublinie pod poz. 2127, dotyczący Eugeniusza Sabarańskiego (w dokumencie jako: "Soborański") - rolnika zamieszkałego w Strachosławiu, informujący o dacie jego "przybycia" do więzienia - 27.10.1945 [przeniesiony z Aresztu w Lublinie] oraz o dacie jego uwolnienia - 08.04.1947. W rubryce "Za co skazany" (tak w dokumencie, jednak w rzeczywistości E. Sabarański był przetrzymywany bez wyroku) wpisano: "NSZ".

IPN Lu 3/20, poz. 2127.

Eugeniusz Sabarański (w dokumencie: "Sobarański") figuruje w "Wykazie więźniów śledczych zwolnionych na mocy amnestii z więzień woj. lubelskiego" (pod poz. 485), gdzie odnotowano, iż został zatrzymany przez WUBP Lublin i uwolniony dnia 09.04.1947 (rozbieżność w dacie dziennej zwolnienia z wpisem w księdze Więzienia na Zamku w Lublinie).

IPN Lu 043/12 (14/11) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

Akta operacyjne Wydziału III WUBP Lublin oraz PUBP/PUdsBP Chełm z lat 1950-1956, dotyczące Eugeniusza Sabarańskiego. Sprawę prowadzono w związku z jego przynależnością do AK podczas okupacji oraz "do nieleg.[alnej] org. >WiN< po wyzwoleniu". Materiały złożono pierwotnie w archiwum pod sygn. E-26914, a następnie wpisano do inwentarza akt sygn. II (według nowych zasad ewidencyjno-archiwalnych), nadając im sygnaturę 2077/II.

IPN Lu 010/415 (2077/II).

Akta paszportowe zawierające dokumentację z lat 1980-1985, w tym dokumenty z "rozpoznania operacyjnego" przeprowadzonego w 1980 roku w związku z ubieganiem się przez E. Sabarańskiego o wyjazd czasowy do Wielkiej Brytanii.

IPN Lu 359/4718 (EACH 4718).